

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณด้วยพระองค์เองแล้ว พระองค์ทรงดำริจะสั่งสอนเวไนยสัตว์ทั้งหลายให้พ้นจากบ่วงแห่งทุกข์ดังที่พระองค์ได้พ้นแล้ว “ภิกษุทั้งหลาย เราได้พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์”^๑ ด้วยทรงดำริเช่นนี้ พระองค์ทรงตัดสินพระทัยที่จะโปรดปัญจวัคคีย์ จึงได้เสด็จไปยังป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ทรงแสดงปฐมเทศนา ชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ทำให้ปัญจวัคคีย์ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ จากการแสดงธรรมได้มีผู้สำเร็จพระอรหันต์และออกบวชตามพระพุทธองค์ถึง ๖๐ องค์ เมื่อมีจำนวนพุทธสาวกมากขึ้น ด้วยพระกรุณาที่แผ่ไพศาลของพระพุทธองค์ ได้ให้พุทธสาวกของพระองค์ ออกไปเผยพระพุทธศาสนา ในการส่งสาวกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น พระพุทธองค์ได้ทรงประทานพระพุทธรูปอันเป็นเป้าหมายไว้ว่า “จรถ ภิกษเว จาริกัม พุทฺชนฺนิตาย พุทฺชนฺนุชฺชาย โลกานุกมฺปาย ฯ เปฯ” ดูกรภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเที่ยวไป เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ชนจำนวนมากเพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลกฯลฯ^๒

จากวันนั้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแผ่ขยายไปในชมพูทวีปอย่างรวดเร็ว ด้วยอาศัยพระพุทธสาวกเป็นกำลังอันสำคัญยิ่ง พระพุทธศาสนาได้กระจายไปสู่สถานที่ต่างๆ หลังจากพระพุทธสาวกได้รับฟังพระธรรมเทศนาจากองค์สมเด็จพระศาสดาจนได้บรรลุธรรมแล้ว จึงได้ออกจาริกไปเพื่อเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา เป็นการอนุเคราะห์ให้กับประชาชนได้มีโอกาสรู้วิธีการออกจากทุกข์ เมื่อพระพุทธสาวกไปยังสถานที่ต่างๆ พระพุทธศาสนาจึงได้เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก จนอายุพระพุทธศาสนาดำรงมาถึงปัจจุบัน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบันได้ต้องอาศัย พุทธบริษัท ๔ เป็นกำลังสำคัญ และต้องอาศัย พระภิกษุในการรักษาสืบทอดและทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ได้^๓

^๑ วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๔๐.

^๒ ที.ม. (ไทย) ๑๐/๕๒/๔๓.

^๓ สุทธิเดช ไกรนรา, “การเผยแผ่พระพุทธศาสนา,” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา

ในปัจจุบันมีปัญหาก่เกิดขึ้นมามากมายในสังคม ทำให้ผู้คนในสังคมมีแต่ความทุกข์ต่างๆ นานา ด้วยประสบกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นสังคมในปัจจุบัน มีความทุกข์ทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ หลายๆ คนต่างแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา เพื่อที่จะออกจากทุกข์ทั้งหลายทั้งปวง ต่างก็หวังว่าจะมีนักปราชญ์ผู้รู้ หรือมีสำนักที่มีความเข้าใจ มีวิธีการแก้ปัญหา ทำให้ความทุกข์นั้นผ่อนคลายเป็นไป แต่ในขณะเดียวกันก็มีคนอีกกลุ่มหนึ่งคิดหาผลประโยชน์จากผู้ประสบปัญหา กลุ่มนี้ ได้คิดวิธีการต่าง ๆ เพื่อหลอกลวงผู้คนกลุ่มนี้ให้หาผลประโยชน์ให้กับตนเอง หารายได้จากกลุ่มที่กำลังหาวิธีการพ้นทุกข์ ด้วยวิธีหลอกลวงให้คนกลุ่มนี้ให้หาเงินหรือทรัพย์สินมาให้ เพื่อแลกกับการทำพิธีกรรมในการแก้ทุกข์ หรือวิธีการแก้ทุกข์ จึงมีบางคนบางลัทธิจึงมีการจัดพิธีกรรมต่างๆ ขึ้น ในการแก้ทุกข์ เช่น พิธีกรรมสะเดาะเคราะห์ต่อชะตา เสริมบารมี หรือแม้แต่การสร้างวัตถุมงคลหรือของขลัง เพื่อจำหน่ายให้เชาบูชาด้วยเงินจำนวนแพงๆ แต่พิธีกรรมเหล่านั้นหรือเครื่องรางของขลังเหล่านั้น ช่วยได้ในเรื่องทำให้สบายใจเพียงนิดเดียว หรือไม่สามารถช่วยอะไรเขาได้เลย จึงทำให้มีปัญหาย่อยความทุกข์ยังมีอยู่ หรือมีมากขึ้นด้วยซ้ำ อันเกิดจากค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการทำพิธี หรือเช่าวัตถุมงคล และอีกหลายวิธีการหลอกลวงผู้คนทำให้หลงผิดคิดว่าวิธีการนั้นๆ จะช่วยให้ตนเองพ้นทุกข์ได้

อย่างไรก็ตามสังคมในยุคปัจจุบันพอจะสรุปปัญหาได้ดังนี้

๑. ปัญหาของสถาบัน คือ วัดส่วนมากขาดการพัฒนา ขาดความสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนขาดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและชักจูงศรัทธาของคนสมัยใหม่

๒. ปัญหาเกี่ยวกับศาสนทายาท โดยเฉพาะผู้บวชขาดการเล่าเรียนและขาดการอบรมพระธรรมวินัย ซึ่งเรื่องของการเล่าเรียนและการอบรมนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน

๓. พุทธศาสนิกชนขาดความรู้และความเข้าใจในเรื่อง การศึกษาพระพุทธานุสาสนา การเข้าวัดของพุทธศาสนิกชนนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเข้าหาพระที่วัดเพื่อหาหาย หรือขอพรขอโชด ขอลาภ หาวัตถุมงคลของขลัง พวกกันหมกมุ่นอยู่ในไสยศาสตร์

๔. สังคมไม่ได้นำวิถีทางพระพุทธานุสาสนา มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตและวิธีการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามกระแสวัตถุนิยมอย่างวัฒนธรรมทางตะวันตก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าวิธีการที่จะเผยแผ่พระพุทธานุสาสนาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ที่จะสามารถช่วยให้ประชาชนได้เข้าใจในศาสนธรรมและสิ่งที่สำคัญคือ พระสงฆ์จะต้องทำความเข้าใจในวิธีการให้ดียิ่งขึ้น จากปัญหาดังที่กล่าว ทำให้เกิดคำถามขึ้นว่า การเผยแผ่พระพุทธานุสาสนาที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ควรมีรูปแบบและวิธีการเผยแผ่

พระพุทธศาสนาในแบบใด จึงสมควรหาบุคคลผู้ที่มีบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับในสังคมปัจจุบัน ที่จะเป็นแบบอย่างให้กับพระสงฆ์และศาสนิกชนได้ศึกษาและนำไปใช้เป็นวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองได้^๔

ดังนั้นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย จึงต้องการนักปราชญ์ผู้รู้ที่รู้จริงในทางการแก้ปัญหาและออกจากทุกข์ได้จริง ผู้ที่เข้าใจในวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง รู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างแท้จริงในพระพุทธศาสนานั้น องค์สมเด็จพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้แสดงถึงวิธีการออกจากทุกข์และวิธีการปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์อย่างถาวร เพื่อเป็นแนวทางในการพ้นทุกข์ให้กับมวลมนุษยชนหมู่เหล่า ถึงแม้ของค์สมเด็จพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เข้าปริณิพานนานมาแล้วก็ตาม พระองค์ยังทรงได้มอบหลักธรรมคำสอนและวิธีการในการแก้ปัญหาแนวทางการพ้นทุกข์ไว้ให้กับพุทธบริษัท ให้พุทธบุตรเป็นผู้ศึกษารักษาและได้สืบทอดความรู้และหลักธรรมนั้น พร้อมทั้งถ่ายทอดวิธีการแนวทางการพ้นทุกข์นั้นสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ที่เราเรียกว่า “พระภิกษุ” พระราชพัชรภรณ์ บุคคลที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ผู้มีคุณธรรมและจริยวัตรที่งดงาม อันประกอบด้วย กตัญญูกตเวทิตาธรรม คือ เป็นผู้รู้คุณและรู้ตอบแทนคุณ ได้สร้างคุณประโยชน์คุณงามความดีให้กับพระพุทธศาสนา สังคมและประเทศชาติเป็นอนันต์ ถือว่าเป็นบุคคลผู้หาได้ยากอีกผู้หนึ่ง ที่ควรจะสดุดี และนำศึกษาประวัติของท่านฯ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นุชนรุ่นหลังๆ ได้ใช้เป็นแบบอย่างเป็นแนวทางในการศึกษาและปฏิบัติตาม ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน พระราชพัชรภรณ์ เป็นปูชนียบุคคล ได้เป็นบุคคลตัวอย่างทำให้เราเห็นว่า ท่านได้สร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ให้เราได้เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งด้านชีวิตการศึกษาและการบริหารงานในด้านต่างๆ สมควรอย่างยิ่งที่เราจะยกย่องท่านเป็นบุคคลตัวอย่าง เป็นแบบอย่างแห่งการศึกษาและปฏิบัติตาม

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคณะสงฆ์ที่จะได้นำผลงานการวิจัย เรื่อง บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชพัชรภรณ์ ไปศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ในพระพุทธศาสนาต่อไป

^๔ ผศ.ศรินทิพย์ สติรศิลป์และคณะ, รูปแบบการจัดการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดราชโอรนสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพฯ, (กรุงเทพมหานคร: งานวิจัยเสนอต่อสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๖), หน้า ๒

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาพุทธวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาบทบาทวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชพัชรการณ
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์รูปแบบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพุทธกาลกับของพระราชพัชรการณ

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

- การวิจัยครั้งนี้เป็นงานศึกษาที่ใช้เอกสารเป็นหลัก มีข้อมูลเบื้องต้นดังต่อไปนี้
- ๑.๓.๑ การศึกษาข้อมูลในพระไตรปิฎก ของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท
 - ๑.๓.๒ การศึกษาข้อมูลจาก วิทยานิพนธ์ งานวิจัย พร้อมทั้งตำรา หรือ เอกสารทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 - ๑.๓.๓ การศึกษาบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชพัชรการณ ผลงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น วารสารธรรม ตำรา หนังสือ
 - ๑.๓.๔ สถานที่ทำการวิจัย เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ อำเภอเมืองฯ จ.เพชรบูรณ์
 - ๑.๓.๕ ระยะเวลาในการศึกษาผลงานการวิจัย กันยายน - ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

๑.๔ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๔.๑ **บทบาท** หมายถึง สถานะหรือหน้าที่ที่บุคคลได้รับในทางสังคมซึ่งเมื่อมีบทบาทเช่นใดแล้วจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับนั้น เช่น พ่อแม่ ต้องมีบทบาทในการเลี้ยงดูให้การอบรมลูก เป็นต้น

๑.๔.๒ **การเผยแผ่** หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของพระราชพัชรการณ (สุรินทร ชุตินฺธโร) ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ศาสนิกชน นอกจากนี้ยังรวมถึงบทบาทด้านการบริหารที่สอดคล้องกับการเผยแผ่เพื่อให้ความรู้แก่พระสงฆ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้มีความรู้ในเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เหมาะสมได้

๑.๔.๓ **พุทธธรรม** คือ หลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งรวบรวมไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎก

๑.๔.๔ **รูปแบบ** หมายถึง แบบแผน ฉบับ ตำรา ตัวอย่าง วิธีที่นิยมใช้กันมา ฉบับที่เป็นบรรทัดฐาน ตัวอย่างที่จะอ้างเป็นบรรทัดฐานได้

๑.๔.๕ **พระราชพัชรามรณ์** หมายถึง หลวงพ่อสุรินทร์ ชุตินฺธโร หรือ พระเทพรัตนกวี เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ อำเภอเมืองฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๕ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก.เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑ **พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต)** จากหนังสือ “พุทธวิธีในการสอน” ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนของพระพุทธเจ้า มีหลายแบบหลายอย่าง วิธีการตอบปัญหาก็เป็นอีกแบบหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะผู้ที่มาถามปัญหานั้น นอกจากผู้ที่มีความสงสัยข้องใจในธรรมต่างๆ แล้วโดยมากเป็นผู้ที่นับถือลัทธิศาสนาอื่น บ้างก็มาถามเพื่อต้องการรู้คำสอนทางฝ่ายพระพุทธศาสนา หรือเทียบเคียงกับคำสอนในลัทธิของตน บ้างก็ถามเพื่อลองภูมิ บ้างก็เตรียมถามเพื่อข่มปราบให้อับจน หรือให้ได้รับความอับอาย ในการตอบพระพุทธองค์ทรงสอนให้พิจารณาคุณลักษณะของปัญหาและใช้วิธีตอบให้เหมาะสมกัน ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระภิกษุจะต้องศึกษาพุทธวิธีในการสอน นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน เพื่อที่จะทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคงถาวร^๕

๑.๕.๒ **ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์** จากหนังสือเรื่อง “ประเทศจีนกับพระพุทธศาสนา (ฝ่ายมหายาน)” ได้กล่าวไว้ว่า พระพุทธองค์มุ่งสอนวิธีอันจะช่วยให้มนุษย์เราถึงซึ่งความรู้แจ้ง แม้ว่าสังฆธรรมนั้นจะมีเพียงหนึ่ง แต่วิธีที่จะบรรลุถึงพระธรรมนั้นแตกต่างกันออกไป เพราะมนุษย์เราแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในบุคลิกลักษณะ อารมณ์และความนึกคิด ดังนั้นพระพุทธองค์จึงทรงสอนแยกออกเป็น ๓ วิธี วิธีที่ ๑ สำหรับผู้ฟังเหมาะสำหรับผู้ที่มีจิตโง่มัวและศรัทธาในการฟังธรรมจากพระพุทธองค์ อีกวิธีหนึ่งสำหรับพระปัจเจกพุทธเจ้า สำหรับผู้ปรารถนาความสงบและการปฏิบัติสมาธิโดยลำพัง และวิธีที่สามเป็นวิธีของพระโพธิสัตว์ ผู้ปรารถนาจะช่วยสัตว์โลกให้ข้ามพ้นโอฆสงสารก่อนที่ตนจะได้เข้าสู่พระนิพพาน วิธีทั้งสามนี้เรียกว่าเป็นกุศโลบายแห่งพระพุทธเจ้า^๖

๑.๕.๓ **สมเกียรติ เรืองอนันต์เลิศ** จากหนังสือเรื่อง “การเปิดรับธรรมะในยุคโลกาภิวัตน์” กล่าวไว้ว่า การสัมภาษณ์นักเผยแผ่ธรรมะ ซึ่งหลักและวิธีการในการเผยแผ่ธรรมะของนัก

^๕ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธวิธีในการสอน**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๖) หน้า ๑

^๖ ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, **ประเทศจีนกับพระพุทธศาสนา(ฝ่ายมหายาน)**, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๖), หน้า ๓๓๕-๓๓๖.

เผยแผ่ธรรมะนั้น พระพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) กล่าวว่า “ต้องมีความรู้ โดยมีพื้นฐานมาจากศึกษา บวชเรียนในเรื่องที่ถูกต้อง ไม่เบี่ยงเบนไปทางไสยศาสตร์ ต้องรู้ให้พอ รู้ให้มั่นใจ ประพจน์ได้ในสิ่งที่รู้ วิธีการก็คือ การพูดให้เป็น ทำให้ดู อยู่เป็นสุขให้เห็น หรือทำงานให้เป็น ตัวอย่าง ต้องมีบุคลิกดี มีความตั้งใจดี มีความเข้าใจในวิธีที่จะทำให้คนสนใจได้เป็นอย่างดี”^๙

๑.๕.๔ **บันนิตดา นพพานวัน** จากหนังสือเรื่อง “การศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะของสถาบันสงฆ์ไทย.” กล่าวไว้ว่า พระสงฆ์และสถาบันสงฆ์ไม่มีการวิจัยประเมินผลในการเผยแผ่ธรรมะเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน หรือพื้นฐานของผู้ฟังแต่กลุ่มเป้าหมาย และสถาบันสงฆ์มีการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อมวลชน ในการเผยแผ่ธรรมะในปริมาณน้อยมาก และขาดการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่าย และพบว่าในการศึกษากระบวนการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะของสถาบันสงฆ์ พระสงฆ์บางรูปที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับของประชาชนในปัจจุบัน การเผยแผ่ธรรมะเป็นที่น่าสนใจและน่าเลื่อมใส^{๑๐}

ข.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑ **พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี** ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชาวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)” พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างใช้รับสารของพระราชาวิทยาคม เมื่อรวมกันแล้วตั้งแต่รับฟังบ่อยมาก รับฟังบ่อย รับฟังปานกลาง และรับฟังไม่ค่อยบ่อยปรากฏว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีการรับฟังสื่อมากที่สุดคือโทรทัศน์ รองลงมาคือวิทยุกระจายเสียง ซึ่งลักษณะและลีลาที่พระราชาวิทยาคมใช้ในการสนทนาธรรม และตอบปัญหาธรรมแก่พุทธบริษัท หรือสื่อมวลชน ท่านใช้ลีลาเหล่านี้คือ

ก. อธิบายธรรมหรือบรรยายไม่ยาว มีเนื้อความสั้นกะทัดรัด ฟังง่าย ใช้ภาษาพื้นบ้าน แต่ว่าชัดเจนและลุ่มลึก

ข. ทำให้มองเห็นภาพไปในตัวด้วย โดยไม่ต้องยกอุทาหรณ์ และเปรียบมากมาย เพราะเป็นการพูดแบบทำให้ดูเป็นตัวอย่าง

^๙ สมเกียรติ เรื่องอนันต์เลิศ, “การเปิดรับธรรมะในยุคโลกาภิวัตน์”, **วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๐} บันนิตดา นพพานวัน, “การศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อเผยแผ่ธรรมะของสถาบันสงฆ์ไทย”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต** ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า บทคัดย่อ.

ค. ทำให้เกิดมีกำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความกล้าที่แสดงออกในทางสร้างสรรค์สิ่งดีๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจสำหรับผู้ที่ไม่รู้ และอยากประสบผลสำเร็จ

ง. พูดด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และสร้างอารมณ์ขัน ทำให้จิตใจร่าเริง ไม่น่าเบื่อหน่าย และเหมาะสำหรับผู้ฟังทุกระดับชั้น^๙

๑.๕.๒ พระกิตติศักดิ์ ยโสธโร (แก้วหลา) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทของพระสาวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” พบว่า พระสาวกมีบทบาทการเผยแผ่ให้พระพุทธศาสนาให้แพร่หลายจนได้รับยกย่องให้เป็นพระธรรมเสนาบดี บทบาทโดยตรงของท่าน ท่านเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยให้คำแนะนำ รับปรึกษา สนทนาตอบปัญหาธรรมและการแสดงธรรม โดยเฉพาะท่านเองได้รับฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า ท่านมีปัญญาเฉลียวฉลาดล้ำเลิศ และมีวิธีการนำไปถ่ายทอดแก่พุทธบริษัทเข้าใจได้โดยง่าย ท่านสามารถแสดงพระธรรมจักรและจตุราริยสัจให้กว้างขวางพิศดารจนได้รับยกย่องจากพุทธองค์ ซึ่งถือเป็นพระเถระที่มีบทบาทในด้านต่างๆ มากมาย ถึงท่านจะได้รับยกย่องอย่างไร แต่ท่านมิได้ทงตนกลับเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เสมอต้นเสมอปลายตลอด ตั้งแต่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา พระสาวกบุตรเถระท่านได้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ของท่าน ในการอบรมสั่งสอนทั้งพระภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ผู้ที่ได้ฟังธรรมจากท่านก็จะได้รับความกระจ่างแจ้ง จนสามารถบรรลุธรรมได้ในที่สุด ท่านได้อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาจนกระทั่งปรินิพพาน^{๑๐}

๑.๕.๓ พระมหาวิสิษฐ์ ปญญาวฑฺโณ (กฤษวี) จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องอุปมาภพในมิลินทปัญหา” พบว่า คัมภีร์มิลินทปัญหาเป็นเรื่องราวการโต้ตอบปัญหาระหว่าง พระเจ้ามิลินท์ผู้ถามปัญหากับพระนาคเสนเป็นผู้ตอบปัญหา เป็นคัมภีร์สำคัญยิ่งคัมภีร์หนึ่งในพระพุทธศาสนาเถรวาท พระอรหันตภพในลังกาโดยเฉพาะพระพุทธโฆษาจารย์ มักอ้างอิงข้อคิดเห็นในคัมภีร์นี้เป็นหลักฐาน ยืนยันการตีความหมายพุทธธรรมในงานของท่าน คัมภีร์มิลินทปัญหา มีคุณค่าทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่สอดคล้องตามบาลีพระไตรปิฎก และในด้านอรรถรสแห่งวรรณคดีบาลี เป็นคัมภีร์พุทธปรัชญาที่มีลีลาการดำเนินเรื่องที่ชวนติดตาม

^๙ พระมหาบุญเลิศ ธมฺมทสฺสี, “ศึกษาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชาวิทยาคม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๙๗-๑๕๐.

^{๑๐} พระกิตติศักดิ์ ยโสธโร (แก้วหลา), “การศึกษาบทบาทของพระสาวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๘๑.

เช่นเดียวกับบทสนทนาของพลาโต (Dialogues of Plato) ลักษณะเด่นของคัมภีร์ คือการใช้ อุปมาอุปไมย ปัญหาที่ไม่ชัดเจนก็ทำให้ชัดเจน สิ่งที่เป็นนามธรรมก็สามารถนำมาเปรียบเทียบให้เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน^{๑๑}

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๖.๑ การรวบรวมเอกสารต่างๆ โดยนำมาศึกษาวิเคราะห์ในรูปแบบของการอธิบายเชิงพรรณนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น และสร้างสรรค์แนวทางการคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีความถูกต้องมากที่สุด

ข้อมูลปฐมภูมิ

- การศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก ของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท

ข้อมูลทุติยภูมิ

- การศึกษาข้อมูลจาก วิทยานิพนธ์ งานวิจัย พร้อมทั้งตำรา หรือ เอกสารทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- บทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชพัชรการมณเฑียร โดยเริ่มศึกษาประวัติของพระราชพัชรการมณเฑียร ระยะเวลาในการศึกษาผลงานการวิจัย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ ศึกษาในเรื่องประวัติ วิธีการเผยแผ่ธรรมของพระราชพัชรการมณเฑียร รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและวิธีการฝึกอบรมปฏิบัติธรรมกรรมฐานตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔

๑.๖.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาเรียบเรียงเชิงพรรณนา

๑.๖.๓ ประมวลข้อมูล โดยนำมาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตของการวิจัย และนำเสนอสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีการนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา

^{๑๑} พระมหาวิศิษฐ์ ปัญญาวฑฺฒโน (กฤษวี), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องอุปมาอุปไมยในมิลินทปัญหา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๖.

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- ๑.๗.๑ ได้ทราบพุทธวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ๑.๗.๒ ได้ทราบบทบาทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชพัชราภรณ์
- ๑.๘.๓ ได้รูปแบบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

๑.๘ กรอบแนวความคิด

